

НОВА ЗОРЯ

4. WARSZAWA
Bibl. Nar. Min-wa Ośw.

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІАНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст., під неділю на 8 ст. || Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Рукописів не звертається.

„Своєрідне візантійство“

В ч. 13. „Українського Голосу“ з дня 25 марта 6. р. появилася допис, під сензаційним заголовком „Станиславівщина йде на нас“.

Коли брати на увагу чи сам часопис, чи зміст допису, скільки там свідомої логіки, голословних фраз і інсинуацій, то властиво нема кому відповідати й нема нащо реагувати.

Однак допис має деякі цікаві об'язки, котрі слушно можна назвати зразком „своєрідного візантійства“.

1. Автор допису підписався „священик“. Такий підпис міг дати для „лучшого“ враження і світський співробітник „Укр. Гол.“, а тоді це звичайний обман для пониження й опоганення священничого стану. Не є однак неправдоподібно, що автор таки священник. В тім другім випадку автор-священник дав свідчення, що йому незнане поняття, не кажу священничого достоїнства і совісності, але навіть звичайної етанової карності й приличності. Всі добре знають, що „Укр. Голос“ задля свого шкідливого й ворожого становища супроти католицької Церкви, осуджений трома нашими Ординаріями. А якраз в такому часописові поміщувати священникові некультурну лайку на „католицьку акцію“ не тільки не годиться, але й нечесно.

„Радуйся, Галицька земле, що оден спаситель зявився для тебе!“ — священник з „Укр. Гол.“

2. Цікаве в названім дописі також, кого автор має на думці, коли каже: „Йде на нас!“ Хто є ті: „нас“? — Чи то мають бути названі в дописі священники: о. д-р Костельник, о. д-р Дзерович, о. д-р Лаба, о. д-р Бучко, о. пралат Куницький, ба навіть о. д-р Сліпий? Чи може т. зв. „Богословський Виділ“ у Львові, чи редакція „Укр. Гол.“, чи всі разом? — В кожнім разі ті, що на ній „іде“ „Станиславівщина“ страшно бояться її, „щоб не взяла верх“. — По правді небезпечна мусить бути та „Станиславівщина“ для „Укр. Гол.“ і для автора-священника! Тут замітна зміна орієнтації. Ще тамтого року акцію „Н. З.“ і „У. Х. О.“ брали в „Укр. Гол.“ на рахунок Перемиського Владика; а сього року „священник“ з „Укр. Гол.“ відкрив, що та страшна небезпека йде зі Станиславівщини. Як так далше добре піде, то знову може якийсь „священник“ з жахом відкрити, що всьому винен Митрополит.

3. Найтяжчий захід, що його підносить автор „священник“ з „Укр. Гол.“ проти УХО-ї має бути це, що до неї не належать „львівські“ священники.

Авторови так дуже на тім залежало, що „цілий день стратив на те, щоб розвідатися, хто з наших львівських священників належить до „УХО“. Шкода дійсно того труду! Лучше було прийти до Секретаріату УХО-ї (вул. Сапінги 26/Д), а там працюючий львівський священник показав би в списі імена поважних львівських священників, котрі власновільно зложили заяву вступлення в члени УХО-ї.

Що не всі загалом священники належать до УХО, на це складається багато різних причин. Одні не належать з „принципальних зглядів“. Вони фальшиво, а в часті й злобно думають, що УХО-ія є раз „перемиська“, то знова „станиславівська експозитура“, що вона не має иншої мети, як „целібат“ і „латинство“; що вона служить „горетці замаскованих можновладців“ і т. и. Тай до круга відатих „принципальств“ належить і автор „священник“ з „Укр. Гол.“

Деякі знова священники не належать „з тактичних зглядів“. Кожда нова ідея, а до того ще чисто католицька, мусить перейти крізь огонь і воду — особливо в нашій безкритичній та демагогічній і крикунством заголюваній суспільності. А є такі пасивні, а по часті надто несмілі натурі, що не хочуть іти в перших рядах та паражуватися на всякого рода лайки і наклепи в часописах. Вони зі всіма добрі, тримаються з боку, поки не скінчиться боротьба. Як вже боротьба скінчиться, так тоді вони стануть там, де їм буде добре. А є і такі, що загалом нігде не належать, їм не в думці яканебудь акція чи справа, вони на все байдужі, крім особистих справ. Так всюди і все буває, а „львівське“ духовенство не є під тим оглядом винятком. Те саме більше менше відношення дається запримити і між перемиським і станиславівським духовенством.

Надто треба зазначити, що УХО-ія має в першій мірі об'єднати світських Українців католиків, а не духовенство. Це не є ніяка священнича станова організація. Дятого до Центр. Комітету УХО-ї належать в більшості світські люде, а не священники. Вкінці, як хто має злу волю і конче хоче обкидувати болотом хоч і високу ідею, то годі такому перешкодити.

4. Нападати несправедливо на Епископів і то в популярних, для народа призначених часописах, видавати „рішення“ поза всякою компетенцією проти слухних і правосильних заряджень Епископа, клеветати і понижати Апостольську Столицю і церкву Єрархію, називається „патріотизмом“ „геройством“ і навіть „обороною Церкви“. А назвати такі виступи по імені, критикувати їх, то по думці автора „священника“ з „Укр. Гол.“ є „погорда здорового розуму, ординарний нетакт, опльовування всего в імені католицтва, розбивання всіх в імені — спасення“... І нічо дивного. Хто так далеко забув на свою священничу честь, що відважується поміщувати згаданий допис в „Укр. Гол.“, той також не буде вагатися опоганити і найлучшу ідею праці.

Львівський священник,
член УХО-ї.

З попереднім числом розіслали ми складанки Почт. Щадниці. Просимо негайно прислати передплату на II-гий чвертьрік і вирівнати залежності, щоб оминутти перерву висилки часопису!

АДМІНІСТРАЦІЯ.

Радянська влада і селянство.

(Огляд сучасних подій в С. Р. С. Р.)

Колішній шпихлір Європи, чи радше світа, б. Росія, нинішній С. Р. С. Р. переживає знову аграрну кризу. Нема збіжжя не тільки на вивіз для покриття закордонних зобов'язань, нема його й на внутрішні потреби, для війська, для проведення посівної кампанії і т. п. Большевицька бюрократія зі своїм економічними „планами“ супроти сього факту безрадна. Збіжжя продукція, ведена головно давним, „капіталістичним“ ладом, ніяк не укладається в рамці большевицької економіки. Селянин-хлібороб має хліб, але не хоче його віддати владі, бо приватний торговець дає вдвоє більшу ціну. Сей пасивний спротив селянства несе большевикам їх рахунки. Взятися знову за репресії. Радянська преса (українська й російська) подає цілі списи „skonфіскованих“ припасів, арештованих заможних селян („куркулів“), покараних торговців збіжжям і т. д. Правительством стало також потягати до відповідальности власні адміністраційні органи за недостаточне переведення заготовки збіжжя, лену й конопель. В тій цілі поназначувано окремих комісарів з диктаторськими правами. Але й репресії не помагають, як не помагає пропаганда мітингами, кінами і т. п. Селяне свідомі того, що міський пролетаріят живе тепер з їх праці так, як поміщик жив з праці кріпака за панщини. Щоб робітник мав дешевий харч, мусить селянин дешево продукувати. Як він се зробить, про те большевики не дбають. Селянин не може добитися більшої ціни на свої продукти. До того багатших господарів, що мають збіжжя на продаж, найбільше обтяжено податками.

Негативне відношення селянства до рад. влади особливо ярко проявляється на Україні й Сибірі. Селянські маси прочувають новий протиселянський курс большевиків і вертають до давніх способів оборони, з перших років комунізму. Багатші селяне — як доносять кореспонденти — вже думають над тим, чи не краще менше сіяти збіжжя і взятися за управу технічних ростей. Середняки вже позичають зерно на засів у багатших, бо державна підмога замала і приходиться звичайно за лізно. Податки й всякі инні данини дуже важко стягнути тепер зі села. Розписана т. зв. селянська позичка не дається. Є області, де не зібрано навіть 10 проц. сподіваної суми...

Наслідки такого поведення селянства найскорше далися відчутти в містах. Перед крамницями з харчовими продуктами появилися довгі хвосты, як за воєнних часів, символ того „раю“, що його дали большевики за 10 літ „соціалістичного будівництва“.

Троцький, Зіновєв і взагалі опозиція в ком. партії домагалися суворох репресій проти селян, то значить: знищення зайничотних і більше господарних „куркулів“. Як довго тривала боротьба, Сталін противився сему. Але як тільки провідни-

ки опозиції опинилися на засланню, Сталін сам взявся виконувати домагання опозиції. Це довів, що боротьба в ком-партії се властиво боротьба за владу. Щоб удержуватися на вершинах влади, Сталін усуває небезпечних суперників, аби самому заспокоїти „слушні“ домагання пролетаріату“ по думці більшовицької доктрини. Та се властиво тільки змагання інтелігентських доктринерів, бо дійсному пролетаріатові зовсім не полєкшає життя, коли буде знищена заможніша частина селянства. Навпаки — якраз тоді й життя пролетаріату по містах стане тяжше, бо монізіться вся хлібна продуктивність краю. Але більшовицьким доктринерам на тім ні трохи не залежить, — аби тільки їх доктрини „мали рацію“.

Закон про договори умової праці.

В „Дн. Зак.“ з 23. III. оповіщено розпорядок през. держави про договори умової робітників. Умовим робітником вважає розпорядок адміністраторів і управителів з фавою освітою у всіх підприємствах різних, лісових, промислових і гірничих. Дали артистів (малюв, різьбарів, співаків, музиків і т. д.), акторів, журналістів, дентистів, ветеринарів, медичний помічник персонал, канцелярних робітників, телефоністів, телеграфістів, фармацевтів, дрогистів, касерів, аквізиторів, продавців і експедитивів у крамничих, продавців мандрівних і т. п.

Розпорядок передбачає договір: 1) на пробний час, 2) на час виконання означеної праці, 3) на час означений або неозначений. Розв'язання договору може наступити: 1) в пробний час 1-го або 16-го дня календарного місяця за попереднім 2-тижневим виповідженням, 2) по виконанню праці, для котрої заключено договір, 3) по скінченню часу, на який заключено договір, 4) по 3 місяцях від виповідження договору однією стороною, якщо його заключено на неозначений час. Речинець виповідження має бути на повні три місяці і кінчатися з останнім днем кал. місяця. Розпорядок має 509 артикулів.

Політичний огляд.

Католицька Церква в Італійській фашизм. — Польсько-литовські переговори. — Чичерин абірає плоти своєї політики. — Варшава як новий центр української політики. — Союз під знаком залути. — Перші виступи наших послів. — Успіх у політиці. — Чи вексель з 1925 р. буде заплачено?

Львів 1-го квітня 1928.

Католицька Церква стоїть перед новою боротьбою в Італії. Перемога фашизму не принесла була зміни в політично-правній становищі Церкви, однак якийсь час здавалося, що новий режим зуміє поставити своє відношення до неї на інших основах ніж давній ліберальний. Коли отже старші католицькі організації ставилися з резервом до фашизму, то молодші приєдналися до нього. Однак скоро виявилось, що Муссоліні своїми практичними уступками для Ватикану змагає до одного: зробити з католицької Церкви знаряд італійської державної політики і самого фашизму. Свідомий своїм Божого і міжнародного посланництва, Ватикан не міг поступити інакше, як минулого року з французькими націоналістами, себто провести дуже виразну демаркаційну межу релігією і політикою та остерегти католиків перед націоналістичною неволю. З цієї ж за Муссоліні рішення відібрати Церкві право до виховання молоді. Ми глибоко переконані, що цим способом повстала тільки нова яма на шляху... самого італійського фашизму.

Кенігсберзькі наради між делегатами польською і литовською, в справі навізання нормальних взаємин між обома „воюючими“ державами, почалися передчором в такій мирній й обопільно прихильній атмосфері, що аж дивно — по недавній виміні панцирних нот і пресо-вих розмов. Певно, початкові чемності ще не заручають, що наради закінчатся позитивним вислідом; вони можуть бути тільки дипломатичною грою з обох боків: мовляв ми хотіли порозуміння, то вони...

А в тім, воно так і повинно бути. В політиці, як і в війні, розумна сторона ніколи не допускає до викликання вражіння, що се вона противна порозумінню або миру; сю „честь“ бере на себе завсіди дурніша сторона. Тільки в віймових випадках на люккус відкидання а limine всяких пропозицій може собі по-зволити той, хто грубо сильніший від

противника і коли немає вже найменшого сумніву в недалекій побіді його.

В політиці, повторюємо, як на війні. Всі стратегічні плани, виготовлені заздалегідь генеральними штабами, однаково добрі — поки вони в теорії. Се ті добрі наміри, що ними пекло вимодене. Що тільки спосіб їх реалізації, себто підготування і тактика, рішають про їх дійсну практичну вартість. А в тактиці найперша і найважлива засада: не виявляти передчасно своїх намірів і не легковажити противника.

Що литовські політики, по тільки прикладах противної тактики і невдач, прийшли також до такого самого переконавання, се свідчить, що й вони помагу користають з науки життя. Очевидно, приходять їм се не легко. Бо й у них є жерці „чистої національної ідеї“, що кождо розмову з Поляками називають зрадою й відповідно тому освідомляють „націю“.

Відстрашаючий приклад тактичного нерозуму дав у 1920 Чичерин, коли під диктатом гурра-революціонерів в ССРР, як знаємо, ролю буржуазійних гурра-патріотів сповняв аналогічна шорода революціонерів) безповоротно змарнував найліпшу і мабуть єдину нагоду здобути для своєї держави сталі зрівноважене місце в міжнароднім концерті. Сьогодні, вилучи безплідність усіх своїх дальших змагань і стоячи на передодні зривання одного тревалого союзу — з Німеччиною, і знов дякуючи тимже самим гурра-революціонерам — зневірився, кажуть, цілком і хоче покинути державне стерно, яким керував цілих 10 літ. Якщо поголоски справдяться, то стерно дісталось у руки Литвинова; а по нім — чи багато ще буде комісарів закордонних справ у ССРР?

Все знання і зручність у політиці Українців по сім боці червоних стовпів зосереджувалися тепер у... Варшаві. В наших народі панує повірє, що господареві не ведеться, коли поставив хату на залім місці, доки він не перенесе її на добре місце. В останнім десятку літ ми разуром переставляємо нашу політичну хату: Відень, Берлін, Харків, Львів, а тепер Варшава... Чи нове місце буде щасливіше?

Перший тиждень у діяльності нових законодавчих установ, до котрих з таким ентузіазмом рвалися легіони наших хоробрих земляків, почався і скінчився під знаком зап'яту. Зрентуються витрачені на виборчу кампанію капітали чи ні? Поживе сойм довгий час, чи дни його життя пороховані? Відповіді нема; всі

небі. І звичайно потрясав сніжок. Як сон, як сон, як далека мрія рисувався їй у душі сей святочний спомир. І Настуня похилила на хвилю головуку.

А старий Ібрагім оповідав даліше:

— „По тій церемонії задержують обох верблюдів на місці й розстелюють перед ними молитовні килими. Духовники звертають лице до Мекки, а Шейх-Уль-Іслам ще раз благословить їх. І тоді свята каравана опускає палату султана і входить між народ. Ось зараз надійде...“

Дійсно. По зворушенню народа видно було, що надходить свята каравана. Очи всіх звернулися в той бік. На чолі каравани посувалися ті самі духовники, що йшли недавно до султаної палати. Тільки тепер їхали на білих конях; сідла їх були багато вибивані золотом. Шпаліри війська з трудом здержували товпу, що перлася, аби як найблише стати біля святої каравани. Військо тупими кінцями копій і ударами батогів заганяло тих, що випихалися із рядів. Два передні верблуди виставили високо своїми головами понад товпу. Дорогі металеві вудила звисали з їх писків, а шовкові куцуси з їх золотом тканих накривал. На хребті першого верблюда колісався на дорожнім килимі намет, скарбами наповнений, покритий килимами великої вартости, грубо золотом і сріблом тканими. Другий верблюд мав на хребті на шовкових килимах дивну вежу з павинними віялами й чудовими струнними перами, що мали відганяти злих духів від каравани. За верблюдами йшла військова сторожа під такт глухих ударів барабанів.

Нараз похід став. Два Араби озброєні кривими шаблями й металевими палітами малими як тарілка скочили проти себе в дикім двобою. Скорими, напрасними ударами били себе взаємно по своїх металевих щитах і шаблях, справно граючи кінями. Се видовище представляло напад розбашак на каравану й оборону її паломниками, заосмотрені в довгі палиці, відганяли напасників. І похід вже спокійно посувався даліше.

(Далі буде.)

догадки можливі; стан усе ще критичний. Одно певне: паном ситуації, як був, так є уряд. Він не має у соймї більшости, — се правда; та й без нього більшість неможлива. При кількох голосуваннях ніби виявилася протурядова більшість, однак вона не встигла підняти систематичної боротьби з урядом; занадто різнородних і суперечних елементів складається вона. Евентуальні її ухвали проти уряду будуть або зигноровані, або спричинять лише якийсь декрет проти сойму. Такі часи настали тепер. Не тільки в Польщі. Ми вже раніше писали: українська мандатова політика спізнається на цілих 5 літ.

Всетаки, з великою прихильністю до нашої парламентарної репрезентації слідимо початки її діяльності. З прихильністю і з неспокоєм. Наперед: чи сей сойм постоїть довго? А потім: чи наші заступники знайдуть у своїй активності той політичний стиль, якого народно добро вимагає? Перше, очевидно, тільки мало від них залежить; друге — в цілості. Зверхню ознакою в виступах наших послів є очевидний розгін — до заяв промов, внесених і т. п. Психологічно — зрозуміло; дебютанти. Політично — краще здержуватися; слідити розві випадків. Так дійсно роблять заступники інших національних меншин: Німців і Жидів.

Центральний пункт у виступах наших соймових заступників була бюджетова промова голови „Українського Клубу“, чи радше заява вилетена в сю промову, 29-го м. м. Вона дає нагоду до кількох уваг. Деякі органи української преси назвали сю промову „державно-правним застереженням“. Се очевидно непорозуміння в політично-правничій термінології. Заява д-ра Левицького то звичайний політичний протест проти міжнародних актів, на яких основана приналежність західно-українських земель до Польщі. Такий протест річево і політично в засаді оправданий; без огляду на те, проти кого він звертається; тільки останній уступ його стилізований незручно, як і з правного так і політичного становища (прим. акти рижські з 1921 і париський з 1923 названі чомусь тому де юре неправосильними, бо мовляв суперечні з нашим ідеалом, бо в такім разі ніщо на світі неправосильне; недостача згадки про Наддніпрянщину, Буковину і Закарпаття — як повинно слідувати з попередніх уступів; цілковита зрачність кінцевого речення про конкретні цілі соймової репрезентації). Позатим неприемно стверджувати, що протест подає хибно величину української території при Польщі на 200 тис. кв. км. (половина цілої держави); вона обіймає лише біля 125 тис. кв. км.

Протест сей був тільки від одної партії УНДО (формально і то ні, бо в тексті віде не сказано, що се від цілої фракції); радикали (УСРП) зложили пізніше иншу заяву, якої тексту в момент писання сих рядків ще не знаємо. Відомо лише те, що коли протест д-ра Левицького був вислуханий цілком спокійно, то промова д-ра Ладика викликала серед польських послів живу реакцію. Видко обі промови дуже відбігали від себе формою і тоном. Хоч одиний заступник УНП досі не мав нагоди висловити з соймової трибуни свого політичного вірвю, то у політичній пресі він один успів зістриатити — як каже Німець — птцю. Др. Західний заявляв імено, що Польща поповнила на нім насильство і він мусів зложити присягу на вірність Польщі... Якось ми не чували, щоб польські жандарми витягли д-ра З. з Бережан і затягнули в Варшаву. Докладно: „и капиталъ приобрѣла и непорочность соболѣта“.

Та при всякій тактиці, про вартість кождої політичної акції рішає не форма, не заява, не слова, а тільки успіх, і більше нічого. По успіхам буде й українське громадянство оцінювати діяльність своєї парламентарної репрезентації.

Тут приходить нам на думку одно зобов'язання, перебране нашою найбільшою партією. Як читачі пригадують собі, під кінець 1925-го р. почали зорганізовані в Науковому Товаристві Шевченка учені акцію в напрямі утворення державного університету для української молоді. Тоді УНДО дуже остро виступило проти їх акції, бо мовляв „єдино покликаним до розв'язування усіх політичних справ українського народу, а в тому числі й університетської, є політичне представництво українського народу“ („Діло“, 17. XII. 1925). Супроти того застереження згадані учені заперестали дальшу акцію в сім переконанню, що політичний провід в найближчій часі виконає той обов'язок, до якого виключно право собі рекламував. Той політичний вексель з 1925 підписаний д-ром Д. Левчицьким і В. Целевичем. Сьогодні вони оба послами. Чи тепер можна сподіватися, що той вексель буде виплачений? Бо університетська справа хіба дуже пекуча.

Католицька школа на Шлезьку. „Glos Niedzielny“ орган Катол. Ліги на Шлезьку містить протест проти розпорядження варшавських шкільних властей, котрі зарядили переимення католицької школи на мішане, міжвіроісповідне. Згаданий часовик стверджує від загалу катол. населення, що „розпорядження се не може ввійти в життя без згоди мешканців Горішн. Шлезька, котрий має автономію в шкільних справах. Нарід горішню-шлезький одніюючи повні велику вагу катол. школи, сам і через своїх послів боронитиме своїх прав“.

Відложення конференції в Кенігсбергу. На пленарній засіданню польсько-литовської конференції 2. д. м. вибрано три комісії, котрі вестимуть дальше працю в Ковні, Берліні і Варшаві. Конференцію покино відложено.

Ромунсько-польська конференція в справі устійнення границі над Дністром і Черемошом відбулася сими днями в Кракові. Ромунські делегати вже виїхали.

НІМЕЧЧИНА. Розв'язання райхстагу довершив 31. III. канцлер д-р Маркс, відчитуючи декрет през. Гінденбурга. Речинець нових виборів усталений на 20 травня д. р.

РАД. СОЮЗ. 12.000 селян у в'язницях. На основі урядової статистики доносить „Сх. Агенція“, що в більшовицьких тюрмах є тепер 12 тис. селян обжалованих за переховування збіжжа.

Радянська преса атакує тепер Францію. Причиною є секвестр радянського золота в Америці на домагання Французького Банку, а то на рахунок звороту французького золота задержаного більшовиками в СРСР.

Важке економічне положення на Рад. Білорусі ствердив сам голова рад. уряду Голодед на засіданню Ц. К. ком. партії Білоруси. Бесідник вказав на небдальство в засідній кампанії і в заготовці лєну на вивіз в самооподаткуванню громад. В загалі господарський апарат тяжкий і неспосібний до швидкого діланья. Зробив чимало промахів через необережне обходження з середняками (середно-заможними селянами.)

РОМУНІЯ. Віроісповідний закон. 31. III. ухвалив ром. сенат більшістью голосів віроісповідний закон. Уряд був привезений вифофати з проекту ті артикули, що кривдять гр.-катол. церкву, а проти котрих рішучо запротестувало ціле катол. громадянство. Представники православної Церкви на знак протесту проти уступок уряду в користь католиків опустили перед голосуванням салю. Міністер віроісповідань Лєнатату зазначив, що уряд руководився інтенцією, щоб за всяку цілу недопустити до віроісповідної боротьби між ромунськими Церквами.

З РЕЛ.-ЦЕРК. ЖИТТЯ.

Духовенство і преса. „Вістник Станіславської Епархії“ за квітень-червень ц. р. містить розпорядження Епископського Ординаріату „в справі поширення катол. преси“. В розпорядженню сім горячо поручається духовенству зайнятися поширюванням вже існуючої української катол. преси („Нова Зоря“ і „Правда“), бо „здорово катол. преса є одним з найважливіших чинників, які ше можуть вирвати нас з хаосу і безладу, які наш нарід шораз то більше опановують“.

Австрійський Епископат і kwestія заробітної платні. (KAI.). В спільнім пастирським листі з приводу Великого Посту порушують австр. єпископи справу винагородження за працю: „Чи може бути радість у родиннім життїю, коли обнижується заробіток, коли робітник живе в безперестаннім ляку, що стратити заняття та остане без хліба, коли він (робітник) не має часу, щоб зайнятися родиною і коли не тільки батьки, але й жінки мусять шукати зарібку полишаючи дитя без материнської опіки? Се приказ природного права, щобі люди, котрі живуть тільки з праці своїх рук, були так матеріально ситуовані, як свого вимагає родинне життя“.

Свячення Нунція в Чіле. (і. л.) В Сантьяго відбулось недавно незвичайно величне торжество свяченя чілійського Нунція Фелічі. Архієпископ Сантьягу вислав з тої нагоди сердечні желання родичам Нунція до Сені коло Риму. На свяченнях був присутній президент республіки Ібанез, дуже багато єпископів з цілої лат. Америки, представники чужих держав і безчисленні товпи народу.

ДОПИСИ.

СЯНІЧЧИНА. Дня 14. III. д. р. відбувся в Сяноці в парохіяльнім домі на поручення гр.-кат. Еп. Консисторії надзвичайний Соборчик деканальний в справі православля на Лемківщині.

Реферат на тему „Середники протиділанья схизматичької агітації“ відчитав о. Петро Андрейчик, парох Залуза. Реферат на підставі історичних даних подав докладно причини ширення православля ворогами унії, взагалі серед нашого українського народа від віків, а тепер зокрема на Лемківщині. Як лік проти цего боляка подав реферат такі засоби: Обсадження парохій Лемківщини нашими ревними й ідейними парохами. Шорічні реколекції в парохіях.

Щомісячні сходни нашого духовенства на спільній конференції з рефератами. Поширювання католицької преси серед духовенства і нашого народа, як „Місіонар“, „Нова Зоря“, „Правда“, закладання бібліотек парохіяльних і по читальнях. Ширити книжочки релігійно-національного змісту видавництва оо. Василіянів, „Доброї Книжки“; засновувати для невіст і молоді „Тов-а агост. молитви“, для шкільної молоді „Марійські дружини“ з газеткою „Наш приятель“, для старших читальні чи то церковно-парохіяльні, чи „Провітні“, кружки УХО. Уладжувати вистави концерти релігійно-національного змісту, поборювати корчми, як розсадники піянства і деморалізації. Зорганізувати по містах і фабриках робітництво і слуги. Завести всюди добрий церковний хор. Подирити культ св. Йосафата, св. Володимира і Ольги. Посилати здібних дітей селянських до українських середніх шкіль. Де є і наші імісті, там запросити їх до цієї праці, нехай гуртують біля себе молодіж передовсім дівчат, участь їх поборжих пісень, роблення цвітів до церкви — українських вишивок. Заснувати всюди, де дається і треба, Захоронки. Відправляти точно

ОСИП НАЗАРУК.

РОКСОЛЯНА

Українська історична повість з 16. століття.

— „Ті духовники йдуть на велике подвіря палати Падшаха, де під вікнами султана всіх султанів навантажують святу каравану султаною дарами. Визначні паломники, що йдуть з нею до гробу Пророка, і ті духовні, що товаришать їй, вступають у великий намет, де для них приготована спільна вечера. По вечері входить між них сам Шейх-Уль-Іслам, Заступник Халіфа у справах Ісламу і благословить їх на путь. Опісля виходять з намету і стають перед вікнами султана. Щасливий той, чї очі можуть хоч раз в життїю побачити десятого й найбільшого Султана Османів!“

Тут старий Ібрагім зігнув і говорив даліше:

— „Він стає в однім з вікон і знаком руки пращається з паломниками. А вони кланяються йому до землі. Зараз потім виходить трийцять висланців султана й передають провідникам каравани золоті гроші в шкатулах з білої шкіри, завязаних зеленими шнурками. За ними виходить багато носильщиків зі скрилками, в яких є султаної дари для Мекки. Наперед навантажують двох верблюдів, потому трийцять мулів. Опісля тих двох верблюдів провадять по великих купах піску, насипаних на той час в подвірю султаної палати, щоб показати, як свята каравана йтїме важким шляхом пустині.“

В тім місці Настуня задрожало серденько в груді. Але вона ще не знала чому. Шойно по хвилі лодумалася причини свого зворушення: мусулманський символ пригадав їй инший символ інакшого м'єста, в ріднім домі батьків, де на святій вечері вносили „дїдуха“ і стелили на долівці пшеничну або житну солому. На дворі смеркало і перша блямала на

майські богослуження і набож. до С. І. Хр. зі суплікацією та відповідними науками. При більших торжествах як і при першій святій Причастю нехай діти шкільні на обходах зі св. Тайнами сиплять цвіти і світять свічки, це притягає і тішить не тільки дітей, але і їх родичів. Нехай священник стане для своїх духовних овець правдивим добродієм в долі і недолі, помічником-дорадником по приміру Христа, а парохіяне видячи працю, любов і прихильність свого „тата“ духовного, будуть радо горнутися і до нього і до церкви, оцінять його працю і труди, полюблять його і слухатимуть. Все залежить від доброго, лагідного, широкого, ревного і повного такту і любови священника, а успіх при божій ласці певний. Тоді легко дасться освідомити і найтемніший народ і релігійно і національно і тоді жадне відступство від віри і обряду не буде мати приступу до такої парохії — ані жадні агітації ворожі католицькій вірі. Праця вправді дуже тяжка, але за це вдячна і напевно успішна. — Вирочім добрий і ревний душпастир знайде ще інші ріжні способи відповідно до обставин. Витревалістю все можна побідити.

СТАНИСЛАВІВЩИНА. (Свято закінчення тримісячного курсу шиття і крою в Солотвині). Заходами Кружка Н. Кобринської в Солотвині відчинено 15-го грудня тримісячний курс шиття і крою для зголошених учасниць як місцевих так і замісцевих. Курс розпочато торжественним Богослуженням в церкві, на яким промовив о. Декан до зібраних, загіваючи їх до витревалости в розпочатому ділі, якщо з такого курсу має вийти для них справдішній хосен. Курсом проводила делегатка Союзу Українок зі Львова п. Божейкова. Вона поборолала чимало трудностей при навчанню курсанток, показуючи їм не тільки правила крою і шиття, але також ознакоюлюючи їх з засадами кооперації.

Дня 13-го марта с. р. улаштовано з приводу закінчення сього курсу гарне свято. Складалося воно з двох частин: з виставки робіт пошитих кур-

сантами і з властивого попису учениць. В великій салі „Народнього Дому“ явилися батьки курсанток і запрошені гості. Іспит поодиноких учениць розпочато молитвою. Учениці відповідали сміло і розумно, визнавалися в поставлених їм питаннях і рисували відповідні взірці з крою на таблиці. По іспиті роздано курсанткам свдоцтва. Раділи батьки та свояки присутних, що іспит так гарно випав і стали оглядати пошиті ученицями сукні та білле. На се свято прибула як відпоручниця голова Товариства Укр. Жінок в Станиславові п. Фіголева, котра промовила при кінці до учасниць свята, підчеркуючи заслуги голови місцевого Кружка п. Копровської і Хв. Виділу, як також провідниці курсу п. Божейкової. Висказала рівнож всім курсанткам велике признання за ревність і охоту до праці, бо іспит виказав, що в короткім часі вони дійсно багато скористали. Потім слідував відчит п. Фіголевої на тему: „Значінне о.ладности для нашого міщанства“. На примірах взятих з життя наших мішан виказала прелегентка, до чого веде ошадне життя як одиницю так і родину, а чим кінчиться розтратне і злочинне розкидування майна своїх предків з тяжким трудом набутого. Свято закінчив о. Декан Грицей, зазначаючи, що при Божій помочи і ширій волі навіть маленькі діла можуть мати прегарні наслідки. — П р и с у т н я.

ЖЕРТВИ для повенян в Галичині.

Збірка в Бразилії: в Дорізоні і околиці (в бразил. валюті) 777-100, в Маршал Малеті і околиці 602-800, в Вера Гварані 295-800, в Каразиньо 136, в Круз Машадо 32, в Флювіополіс (Бара Фея) 30, з ріжних околиць 24, в день 1-го листопада в Дорізоні 57, в день 1-го листопада в Марш. Малет 166-400, разом 2-121-100 то є 252 ам. дол. і 62 ц. (Гроші, прислані парох. урядом в Маршал Малет (Парана) Бразилія до Ректорату гр.-к. Дух. Семинарії у Львові, передані Впреосв. Митроп. Ординаріатові).

РІК ОСНОВАННЯ 1860.

Найстарше у Львові концесіон-ване підприємство будовляне, теслярське і керничне (вертниче)

ФІРМА АНТІН ФЕХТЕР

уряд. уповн. майстер теслярський і керничний та рурмайстер

Львів, вул. Шумлянського 2.

Виконує всякі роботи в обсязі теслярства і студлярства. Поручається як одиникий спеціаліст для важніших копаних керниць взагалі, то є зурованих, бетонованих, белькованих і цимринованих разом з устанавленням до них помп і моторів усіх системів. Фахові поради при загвождженні керницях даю при порученні мені керовництві роботами.

154 9-20

„КАТОЛИЦЬКИЙ ПРОВІД“

одинокий український катол. орган релігійного й суспільного змісту в Злучених Державах Півн. Америки виходить щотижня і коштує річно 20 зол.

Ті, що цікавляться відносинами в Америці, знайдуть у тім органі багато інформації.

Адреса: „CATHOLIC LEADERSHIP“, 815 N. Franklin St., Philadelphia Pa, U. S. A. 172 2-2

Н О В И Н К И.

Ревізії між Українцями. В мин. суботу і неділю перевела поліція ряд трусів у деяких Українців. Здогадуються, що труси є у звязку з арештуванням Полотнюка і вбийством М. Гука.

Нові „урядові години“. Від 2. ц. м. урядові години в державних бюрах є від 8 рано до 3 попол., а в суботу до 1-30 попол.

Вуголь дорожје. З днем 16 ц. м. подорожје вуголь на 10% проц. Підвишка ціни не відноситься до залізниць, війська й інших державних установ.

— Катастрофальний землетрус в Удіне. У провінції Удіне в Італії відчули сильний землетрус, що трівав 20 хвилини. У Тольмедо третина домів знищена так, що годі вже в них мешкати. Зарисувалися теж сильно мури місцевих церков, а передовсім вежа місцевої катедрі, що грозить заваленням. Убитих 10 людей, а до 40 ранених. Та це число не повне, бо перерване телефонічне й телеграфічне получення не дає скомунікуватися. Люде сидять покищо в наметах.

— Кракатав обзивається. Із Батавії доносять: Найнебезпечніший вулкан світа Кракатав, що лежить між островами Суматрою та Джавою, почав наново обзиватися. Відчули 37 підземних страсень.

— Завалилася старинна вежа. В м. Тур у Франції завалилася 26. ц. м. старинна вежа, вибудована під кінець 8 ст. Легенда говорить, що в цій вежі поховано жінку Карла V. В часі катастрофи ушкодило два сусідні дома.

Друкарська помилка здеформувала одно місце в статті п. н. „Конституційний закон про самоуправу польського Шлезька“ (ч. 24, ст. 1, при кінці). Воно має бути: „Він мав... обезпечити ріжні права і користі мешканців від потонення серед польського політичного і господарського моря. При сім малося на увазі не лише тамошню німецьку людність а й польську“.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення Редакція не відповідає).

БІБЛІОТЕКИ ПАРОХІЯЛЬНІ зложені з книжок не противних вірі й моралі — в ціні від 24 зол. вгору. На бажання шлемо цінники „ДОБРА КНИЖКА“. — Lwów, skr. poczt. 4.11.

Рама до портретів і образів.
ОБРАЗИ СВЯТИХ
М. Самосій
182 **Львів, Руська 18.** 1-5

Важне для П. Т. Духовенства і Читалень! **Свангелія** служебники, молитвослови, книжки до бібліотек, книги канцелярїїні, оправляє дешево і на час переплетня П. ПОДОЛЯКА, Львів, вул. Жовківська ч. 28. і. поверх. 149 6-2

ОБІДИ з 3-ох страв зол. **Г'50**
для абонентів зniżка. ПИВО живецьке і львівське поручає **РЕСТОРАН** під **ЗОЛОТОЮ ГРУШКОЮ** — (давний 142 Людвіг) — тепер 15 24
І. Гайдінгер, **Львів**, ул. Краківська 7.

ЖЕРЕЛО РУКАВИЧОК і ПАНЧІХ
І. ЗІХЕРА
Львів, пл. Капітульна ч. 3.
169 (напроти КАТЕДРИ) 4-20
поручає великий вибір рукавичок і панчіх
Рукавички скірянї 6-90, 7-50, 8-50.
„ фільдекос і нитяні . . . від 2-50
Панчохи фільдекос 2-90
„ „ I-a 4-59
Реформи фільдекос 4-
„ шовкові 9-
Сорочки попелінові 14-
Пангофельки домові 6-
Капелюхи діточі 2-50
Краватки шовкові 1-90
також палички, парасолі, перфумерія і біжутерія.

ЗУБИ виробляю по такім **ЦІННИКУ**
1 золот. корона . 18 зол.
1 золот. зуб . . 15 „
1 зуб на кавчуку . 2 „
1 репаратура . . 3 „
Все з найлучшого матеріалу
РАППАПОРТ, пл. Марійська ч. 7.
(де кавария de la aix).
127 Зніжок не уділюю! 20-24

БІЛЛЯ, БЛЮЗКИ, ШЛЯФРОЧКИ, СПІДНИЧКИ, ПАНЧОХИ, ТРИКОТАЖІ і т. п. найдешевше поручає фірма „ГОЛЬФ“ **Львів, Кілінського 1.** напроти Віденської Каварні.
Ціни для зареєстрованя нашого магазину **найнижші.**
167 6-24